HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö
Kaupunginkanslia
Sosiaali – ja terveystoimi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto
Kaisa Iso-Sipilä, valiokuntakanslian sihteeri
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

LAUSUNTO

26.10.2021

Lausunto

Asia: **HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022**

Teema: **Luku 35.20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen**

Helsingin kaupungin asuntopalvelut yhdessä kaupunginkanslian asumisen yksikön ja sosiaali- ja terveystoiminen asumisneuvonnan kanssa katsoo, että talousarvioesityksen kokonaisuus luo edellytyksiä Helsingille niin asuntotuotannon kuin kestävän rakentamisenkin näkökulmasta. On hyvä, että Valtion asuntorahastosta maksettavat tuet pysyvät lähes ennallaan ja että asumisoikeuslainsäädännön muutokset on huomioitu myös talousarviossa.

Helsingin tavoitteena on, että kaupunkiin syntyy vuonna 2022 7000 uutta asuntoa. Nykyinen korkotukilainoituksen taso ei huomioi riittävästi Helsingin kasvutavoitteita: ts. riittävätkö ARAlle myönnetyt investointi- ja korkotukilainavaltuudet mahdollistamaan Helsinkiin tavoitellun ARA-tuotannon määrän? Määrän lisäksi olennaista on, miten tuet kohdennetaan kansallisesti.

Erityisen hienoa on, että asumisneuvonnan rahoitus on varmistettu budjettiin. Olennaista on vahvistaa niiden kuntien asumisneuvonnan rahoitusta, joissa asunnottomuutta esiintyy, etenkin Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien osalta. Vuonna 2019 asumisneuvojat tekivät valtakunnallisesti 5 438 häätöjä ehkäiseviä interventioita ja näistä 5006 oli Helsingin asumisneuvonnan suorittamia. Helsingin kaupungin toimenpidesuunnitelmaan asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi kuuluu asumisneuvonnan laajentaminen ja kehittäminen ja siihen liittyvät toimenpiteet ovat käynnissä 30.9.2022 asti. Rahoitus tulee osittain Sosiaali- ja terveysministeriöstä. ARA on myöntänyt Helsingille avustusta asumisneuvontatoiminnan kehittämiseen viime vuosina ja Helsingin kaupungin asunnot ovat osallistuneet asumisneuvojien henkilöstökustannuksiin. Vuosina 2021-2022 Helsinki ei saa ARAn avustusta.

Talousarvioesityksessä on nyt kaksi erilaista avustusta asumisneuvontaan: toinen, joka on tarkoitettu ARA-kannassa tapahtuvaksi, voi saada 35 % avustuksen ja toinen, joka on tarkoitettu neuvonnan kehittämiseen ja laajentamiseen myös yksityiseen kantaan, voi saada 60 % avustuksen. Näin suuri ero avustuksessa eri asuntokantaan liittyen on eriarvoista ja käytännössä hankalaa hakijan näkökulmasta. Kunnilla on monia erilaisia tapoja järjestää asumisneuvonta. Kokonaisuuden kannalta olisi selkeämpää, että olisi vain yksi kohdennettu avustus tähän aiheeseen.

26.10.2021

LAUSUNTO

Helsingin asumisneuvonnan vaikuttavuus ja tulokset perustuvat siihen, että asumisneuvojat työskentelevät sote-toimessa ja tämä tulisi riittävällä rahoituksella varmistaa myös vuoden 2022 jälkeen. Asumisneuvonta ei tällä hetkellä ole lakisääteinen palvelu, vaan on osa Helsingin sosiaalipalveluja, joten ilman varmuutta riittävästä rahoituspohjasta on vaarana, että helsinkiläiset eivät tulevaisuudessa palvelua jatkossa saa tarvittavassa laajuudessa. Tämä voi johtaa asunnottomuuden ja häätöjen kasvuun. Kuitenkin esimerkiksi Helsinki on omassa strategialinjauksessaan vuonna 2021 asettanut tavoitteeksi poistaa asunnottomuus Helsingistä vuoteen 2025 mennessä.

Helsingin kaupunki on ottanut osaa lausunnollaan liittyen asumisneuvonnan lakisääteistämiseen (10.5.2021) ja se pitää tärkeänä, että asumisneuvontaan kohdistetaan valtionrahoitusta ja sen tulisi kattaa toiminnan todelliset kustannukset. Helsingin kaupunki pitää toimivimpana mallina suoraan toimintaan osoitettua kustannuksia vastaavaa valtionavustusta. Helsingin asumisneuvonta on toiminut osana sosiaali- ja terveystoimialaa vuodesta 2016 alkaen ja on tutkitusti tehokas häätöjä ehkäisevä sosiaalityön muoto ja valtakunnallisesti suurin toimija. Mikäli asunnottomuutta hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti halutaan vähentää myös asumisneuvonnan keinoin laajentamalla palvelua koskemaan myös yksityiseen asuntokantaan, näyttäytyy nyt osoitettu 3 miljoonan avustus riittämättömänä.

Asumisneuvontapalvelun saatavuus asumismuodosta huolimatta on jatkossa turvattava. Tämän vuoksi on tärkeää, että asumisneuvonnan tulevaisuus sosiaalihuollon palveluna varmistetaan rahoituksen, lainsäädännön ja järjestämisvastuun näkökulmista.

Lisätietoja:

Ulla Kuitunen, yksikön päällikkö / Kaupunkiympäristö, Asuntopalvelut 09 310 20871
Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö / Kaupunginkanslia, Asuminen 09 310 15098
Anne Kinni, projektipäällikkö / Sosiaali- ja terveystoimiala, Perhe- ja sosiaalipalvelut, Asumisneuvonta 09 310 46783